

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Jaarverslag 2021

Rekenkamercommissie Westland

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Samenstelling RKC.....	3
3	Instrument van en voor de gemeenteraad	3
4	Activiteiten 2021	4
4.1	Effect coronacrisis	4
4.2	Onderzoek naar Jeugdhulp in H10-regio.....	4
4.3	Onderzoek Subsidiebeleid	6
4.4	Onderzoek Risicomanagement	7
4.5	Opvolgonderzoek Informatiebeveiliging	8
4.6	Onderzoek Veiligheidsbeleid	8
4.7	Onderzoeksprogramma 2022	9
4.8	Vergaderingen.....	10
4.9	Rooster van aftreden	10
5	Financieel overzicht	11

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van de Rekenkamercommissie Westland (verder RKC), vastgesteld door de RKC op 26 januari 2022. Volgens de Gemeentewet (artikel 185, lid 3) is de Rekenkamer(commissie) verplicht vóór 1 april een jaarverslag uit te brengen.

Leeswijzer

Het jaarverslag begint met de samenstelling van de RKC Westland. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel van de RKC en haar werkzaamheden. Ingegaan wordt op de verordening en reglementen waar zij zich op baseert en er wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten die de RKC in 2021 heeft verricht. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

2 Samenstelling RKC

De RKC bestond in 2021 uit:

Voorzitter	mevr. drs. F.C. (Fiona) Buruma (tot 13 april 2021) dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam (vanaf 13 april 2021)
Externe leden	dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam (tot 13 april 2021) dhr. A.W. (André) Timmerman dhr. drs. R.P. Zevenbergen (vanaf 7 juli 2021)
Interne leden	mevr. P. (Petra) Scheffers-van der Lelij dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens
Secretaris	dhr. drs. ing. C.L. (Kees) de Weerd MPC

In april 2021 is Fiona Buruma vanwege het aflopen van haar tweede termijn binnen de RKC afgetreden en is het voorzitterschap overgenomen door Nils Nijdam. Daardoor ontstond een vacature die is ingevuld met de benoeming van Paul Zevenbergen als lid van de RKC.

Het afscheid van Fiona Buruma is in bijzijn van het nieuwe lid gevierd met de overhandiging van een cadeau dat de inzet van de RKC binnen Westland symboliseert. De kas met een loep op Westland is gemaakt door glasatelier Martine Knoppert uit Den Haag.

3 Instrument van en voor de gemeenteraad

Per 1 januari 2006 is iedere gemeente verplicht om een rekenkamer of een rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is geworden. De RKC vindt haar wettelijke basis in de gemeentewet (art. 81o en de art. 182 t/m 185) en is ingesteld om onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid,

rechtmatigheid en de doeltreffendheid van gemeentelijk beleid en beheer. Naast de Gemeentewet vindt de RKC haar grondslag in de Verordening Rekenkamercommissie Westland 2020.

De RKC onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC formuleert op basis van de feiten die zij in haar onderzoeken heeft geconstateerd, conclusies en aanbevelingen. Zij valideert de feiten met de gemeentelijke organisatie middels een ambtelijk wederhoor, geeft ruimte voor een bestuurlijke reactie van het college van B&W en maakt tot slot een nawoord van de RKC hierop. Het is aan de raad om te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van het onderzoek. De RKC levert bij elk onderzoek een concept raadsbesluit waarin de aanbevelingen zijn opgenomen.

De RKC is een 'instrument' van en voor de gemeenteraad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taken.

Door de onafhankelijke positie van de RKC heeft zij een toegevoegde waarde naast de andere onderzoeksinstrumenten van de raad, zoals het onderzoeksrecht van de raad, het reguliere accountantsonderzoek, (ambtelijke) evaluatieonderzoeken en periodieke doorlichtingen.

Naast versterking van de controle door de gemeenteraad zal rekenkamerwerk, mits periodiek en deskundig toegepast, leiden tot grotere transparantie van de gemeentelijke organisatie waar ook burgers baat bij hebben. Een belangrijke doelstelling van de onderzoeken is dat met de uitkomsten lering wordt getrokken voor de toekomst. Het is voor de RKC een permanent aandachtspunt om samen met de raad te bewaken dat de onderzoeken in het teken staan van leren en dat de condities daarvoor aanwezig zijn. In dat kader ziet de RKC zich dus **niet** als een afrekencommissie.

4 Activiteiten 2021

4.1 Effect coronacrisis

De coronacrisis heeft ook in 2021 effect gehad op de dagelijkse taakuitoefening van de gemeente Westland en mede als gevolg daarvan ook op de uitvoering van het onderzoeksplan 2021 van de RKC. De gemeente heeft wederom veel extra werkzaamheden moeten uitvoeren in het kader van het steunen van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de handhaving van de coronaregels. De ambtelijke organisatie was daardoor niet altijd in staat volgens de oorspronkelijke planning van de onderzoeken informatie aan te leveren en mee te werken aan bijvoorbeeld interviews en wederhoor in het kader van onze onderzoeken. Hierdoor is een enkel onderzoek vertraagd en niet volgens planning in 2021 opgeleverd. De RKC realiseert zich echter terdege dat de dienstverlening aan de Westlanders in deze moeilijke periode boven alles de prioriteit van de gemeente verdient.

4.2 Onderzoek naar Jeugdhulp in H10-regio

Dit onderzoek heeft een aanzienlijke doorlooptijd gekend en is al in 2019 gestart. In het jaarverslag 2020 zijn de aanleiding, de onderzoeksopzet en het verloop in 2019 en 2020 opgetekend. In dit jaarverslag worden de afronding van het onderzoek, de aanbevelingen en de besluitvorming in de raad besproken.

Het betreft een gezamenlijk onderzoek van de H10-gemeenten dat is uitgevoerd door de Rekenkamer van de gemeente Den Haag, onder aansturing van een klankbordgroep met deelnemers van een aantal gemeenten.

Vanuit de RKC Westland zijn Fiona Buruma (tot april 2021 lid-rapporteur van dit onderzoek) en Nils Nijdam betrokken bij het onderzoek. Na het vertrek van Fiona Buruma heeft Nils Nijdam de rol van lid-rapporteur overgenomen en is Andre Timmerman ook betrokken geraakt.

Een korte schets van hetgeen in 2021 op dit onderzoek is gedaan.

Op initiatief van de RKC Westland zijn de deelnemende gemeenten een aantal keer digital bijeen gekomen om de voortgang te bespreken.

Het eindrapport is op 8 juli 2021 vrijgegeven aan de pers en door alle deelnemende gemeentelijke rekenkamer(commissie)s op internet gepubliceerd.

De presentatie van het eindrapport aan de raadleden van de deelnemende gemeenten is verzorgd door de onderzoekers van de Rekenkamer Den Haag. Dit vond plaats in een fysieke bijeenkomst op 8 september 2021 in het gemeentehuis van Pijnacker-Nootdorp.

De aanbevelingen voor Westland betreffen:

- a) het resultaat van de trajecten te registreren. Waarbij inzichtelijk wordt gemaakt of de problematiek waar het traject betrekking op had is opgelost en duidelijk wordt gemaakt of aanvullende jeugdzorgtrajecten nodig zijn of dat de jeugdzorg met succes kan worden beëindigd;
- b) de soort verwijzer te registreren, zodat per zorgproduct uitsplitsingen naar het soort verwijzer gemaakt kunnen worden en hier de raad jaarlijks over te informeren;
- c) jaarlijks over de 'top 10' van stijgende zorgproducten te informeren, waarbij inzicht wordt gegeven in het aantal unieke jongeren, de gemiddelde zorgduur, de kosten die hiermee gemoeid zijn, en de soort verwijzers die naar deze producten verwijst;
- d) in de planning & control-documenten inzicht te geven in de (meerjarige) kostenontwikkeling van jeugdzorg, gespecificeerd naar het soort zorg;
- e) in de voortgangsrapportages te informeren over de absolute aantallen jeugdigen in jeugdzorg;
- f) consistent op dezelfde wijze over kosten en het aantal jeugdigen te rapporteren;
- g) jaarlijks over de grootste/opvallendste ontwikkelingen te rapporteren.

In Westland is het rapport aangeboden aan de commissie Bestuur op 19 september 2021 en inhoudelijk besproken in de commissie MO op 4 oktober 2021. Deze bespreking heeft geleid tot een amendement op het concept raadsbesluit dat aanvullend op de aanbevelingen vroeg om halfjaarlijks de Jeugdhulpmonitor te delen en te bespreken met de raad. De raad heeft in zijn vergadering van 26 oktober 2021 positief besloten over de aanbevelingen in het eindrapport als ook het amendement.

De RKC concludeert dat haar inzet, om de raad te faciliteren in zijn kaderstellende en controlerende taak, is geslaagd.

4.3 Onderzoek Subsidiebeleid

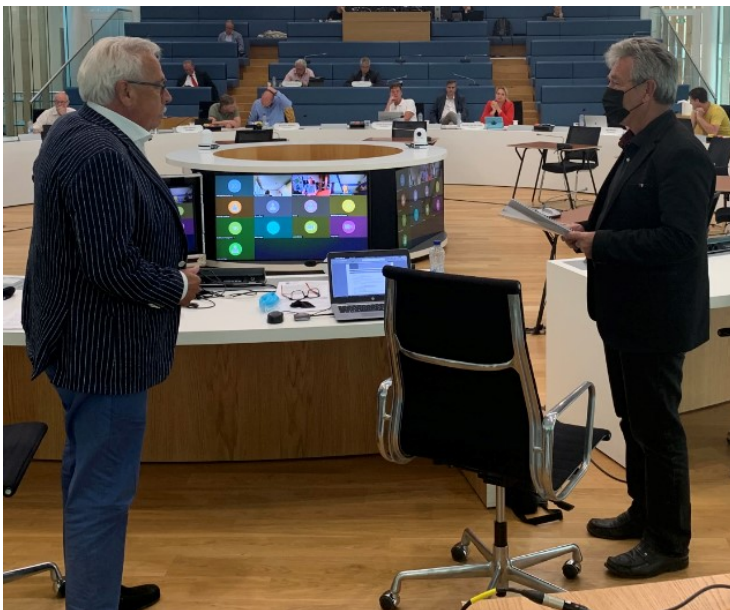
Dit onderzoek is in 2020 gestart. Ook hiervan zijn in het jaarverslag 2020 de aanleiding, de onderzoeksofzet en het verloop in 2020 opgetekend. In dit jaarverslag worden de afronding van het onderzoek, de aanbevelingen en de besluitvorming in de raad besproken.

Vanuit de RKC Westland begeleiden André Timmerman (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Nils Nijdam het onderzoek.

Een korte schets van hetgeen in 2021 op dit onderzoek is gedaan.

In 2021 heeft vooral de afronding van het onderzoek plaatsgevonden waaronder het ambtelijke en bestuurlijke wederhoor. Vanwege de ernst van de conceptbevindingen zijn deze voortijdig met de betrokken wethouders gedeeld. Dit is het bestuurlijk wederhoor ten goede gekomen omdat de wethouders waren meegenomen in de achtergronden van de bevindingen.

Het eindrapport is niet zoals gebruikelijk eerst formeel aangeboden aan de commissie Bestuur, maar direct met de commissie MO op 21 juni 2021 besproken. Reden hiervoor was de wens van de RKC om de aanbevelingen tijdig bij de raad kenbaar te maken, opdat deze konden worden betrokken bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

De aanbevelingen waren:

- a) een eenduidig en actueel beleidskader subsidies op te stellen en aan de raad aan te bieden;
- b) in het subsidiebeleid op te nemen op welke wijze de doeltreffendheid en doelmatigheid gerelateerd aan de gemeentelijke doelstellingen vooraf wordt ingeschat, achteraf worden vastgesteld en hoe hierover aan de gemeenteraad wordt gerapporteerd;
- c) de uitgangspunten voor de ASV 2016 uit te werken in een afwegingskader voor gelijkwaardige de behandeling van structurele subsidies;
- d) voor de verstrekking van indirecte subsidies via de beschikbaarstelling van vastgoed:
 - de kosten van beheer en exploitatie van maatschappelijk vastgoed inzichtelijk te maken;
 - inzichtelijk te maken hoe deze kosten bijdragen aan de realisatie van beleid.

In de raad van 21 september 2021 is het eindrapport behandeld en positief ontvangen. De raad heeft daarbij unaniem een amendement aangenomen om “een 'subsidie debat' te organiseren waarin, ten behoeve van nadere besluitvorming, met de gemeenteraad de (on)mogelijkheden voor de vernieuwing van het subsidiebeleid en de inzet van innovatieve instrumenten worden verkend, waarbij ook het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad en de informatievoorziening van de raad aan de orde komen”.

Ook is het college verzocht de 'indirecte subsidies' zoals die thans verstrekt worden (onder meer door beschikbaar stellen van gemeentelijk vastgoed) inzichtelijk te maken en daarbij aan te geven op welke wijze deze 'indirecte subsidies' bijdragen aan de realisatie van beleid.

De RKC concludeert ook bij dit onderzoek dat haar inzet, om de raad te faciliteren in zijn kaderstellende en controlerende taak, is geslaagd.

4.4 Onderzoek Risicomanagement

Dit onderzoek is in 2020 gestart naar aanleiding van een verzoek van de gemeenteraad. Aanleiding was de aanbesteding van de afvalinzameling, waarbij de gemeente, naar mening van de raad, een ongunstig contract had gesloten.

Een korte schets van hetgeen in 2021 op dit onderzoek is gedaan.

Zoals afgesproken met de gemeenteraad is het onderzoek uitgevoerd in overleg en samenwerking met het Seniorenconvent. Daartoe is de RKC op 23 maart 2021 in gesprek gegaan met leden van de raad en het Seniorenconvent over de opzet van het onderzoek en de selectie van cases.

Op 17 mei zijn de concept bevindingen besproken met het Seniorenconvent. Hierna is het traject van bestuurlijk wederhoor doorlopen.

De gemeenteraad had de RKC verzocht het rapport op te leveren voordat de Voorjaarsnota in de raad van 7 juli 2021 zou worden behandeld. Vanwege vertraging bij de selectie van de cases en de afgesproken deadline is dit rapport direct in de commissie EFO van 23 juni 2021 aangeboden en besproken, zonder een formele aanbieding in de commissie Bestuur.

De aanbevelingen waren:

- a) het huidige beleidskader waar nodig aan te vullen, een implementatieplanning op te stellen en vervolgens het beleidskader te implementeren;
- b) de commissie EFO op basis van de implementatieplanning te informeren over de voortgang van de implementatie van het beleidskader;
- c) een standaard voor projectmatig werken alsook inkoop- en contractmanagement op te stellen;
- d) ook te inventariseren welke niet-financiële schade de gemeente op zou kunnen lopen en welke beheersmaatregelen zouden kunnen worden genomen om ook deze risico's te beheersen.

Het eindrapport is vervolgens in een daarvoor apart op 13 juli gehouden raadsvergadering besproken. De raad heeft de aanbevelingen van de RKC overgenomen. Verder heeft de raad uitgesproken in gesprek te willen met het college over de opzet van de risicoparagraaf in raadsvoorstellen. Dit heeft het college opgepakt en heeft met behulp van een tweetal voorbeelden in sessies op 28 september en 16 november samen met leden van de raad de risicoparagraaf verfijnd.

De RKC concludeert ook bij dit onderzoek dat haar inzet, om de raad te faciliteren in zijn kaderstellende en controlerende taak, is geslaagd.

4.5 Opvolgonderzoek Informatiebeveiliging

Het voornemen was om in 2020 een opvolgonderzoek te doen naar de informatiebeveiliging, om zo te toetsen of de genomen maatregelen naar aanleiding van het RKC-onderzoek uit 2019 afdoende zijn geïmplementeerd. Gelet op het thuiswerken door de coronacrisis en als gevolg daarvan de druk op de gemeentelijke ICT-afdeling is toen besloten dit onderzoek in 2021 uit te voeren.

Na de zomer is contact gezocht met Hoffmann bedrijfsrecherche. Dit bureau heeft het oorspronkelijke onderzoek in 2019 uitgevoerd. In overleg met Hoffmann is het onderzoek gericht op de vraag of de aanbevelingen in enige mate zijn geïmplementeerd. Een onderzoek om te bezien of alle maatregelen volledig zijn geïmplementeerd zou een volledige herhaling van het onderzoek uit 2019 betekenen.

Daarnaast is een nieuw element aan het onderzoek toegevoegd. Het thuiswerken lijkt een blijvend fenomeen. De apparaten en de (wifi)netwerken waarmee de gemeentelijke organisatie vanuit huis werkt kunnen nieuwe beveiligingsrisico's vormen.

Vanuit de RKC Westland begeleiden André Timmerman (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Paul Zevenbergen het onderzoek.

Een korte schets van hetgeen in 2021 op dit onderzoek is gedaan.

In november 2021 heeft een startgesprek plaatsgevonden met Hoffmann en de ambtelijke organisatie. Daarbij zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van het onderzoek zonder daarbij de lopende dienstverlening van de gemeente in gevaar te brengen. In december is het feitelijke onderzoek gestart.

In het jaarverslag 2022 zullen de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek worden opgenomen.

4.6 Onderzoek Veiligheidsbeleid

Met de grote logistieke stromen rondom de productie en verkoop van kasproducten is Westland vatbaar voor beïnvloeding en ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Dit jaar loopt het Veiligheidsbeleid 2019 – 2022 af. De RKC onderzoekt de effectiviteit van het gevoerde beleid en specifiek daarbinnen het beleid tegen ondermijning.

De uitvoering van het onderzoek is gegund aan het bureau DSP uit Amsterdam. Dit bureau heeft brede expertise op het gebied van veiligheidsbeleid. Vanuit de RKC Westland begeleiden Nils Nijdam (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Paul Zevenbergen het onderzoek.

Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre (de uitvoering van) het veiligheidsbeleid van de gemeente Westland doelmatig, doeltreffend en rechtmatig is, met een focus op ondermijning.

De relevante deelvragen hierbij zijn:

Beleidskaderstelling

1. Wat zijn de wettelijke taken van de gemeente op gebied van integrale veiligheid, ook in relatie tot de veiligheidsregio?
2. Wat zijn de beleidsdoelstellingen en beleidsindicatoren?
3. Wat is de relatie tussen het gemeentelijk beleid en het beleid vanuit de veiligheidsregio?
4. In hoeverre wordt de beleidsuitvoering gemonitord?
5. In welke mate vindt op basis van monitoring bijsturing plaats in beleid en uitvoering?

Inzet van middelen

6. Welke activiteiten verricht de gemeente in de uitvoering (throughput) van het veiligheidsbeleid?
7. Wat wordt er aan de uitvoering van de verschillende onderdelen van het veiligheidsbeleid besteed?

Wat daarmee wordt bereikt

8. Wat wordt met de uitvoering van die activiteiten bereikt aan resultaten: prestaties (output) en effecten (outcome)?

Positie gemeenteraad

9. In hoeverre wordt over de monitoring van beleidsuitvoering op inzichtelijke en transparant gerapporteerd aan de gemeenteraad?
10. In hoeverre is de gemeenteraad als kadersteller en controleur betrokken bij het veiligheidsbeleid?

Een korte schets van hetgeen in 2021 op dit onderzoek is gedaan.

Nadat het onderzoek is gegund, heeft eind november 2021 een startgesprek plaatsgevonden met de burgemeester in zijn rol van portefeuillehouder veiligheid. Op verzoek van de burgemeester worden ook de politie en de officier van justitie bij het onderzoek betrokken. Later heeft ook een startgesprek plaatsgevonden met de op dit beleidsdomein betrokken ambtenaren en zijn afspraken gemaakt over de aan te leveren documenten.

In het jaarverslag 2022 zullen de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek worden opgenomen.

4.7 Onderzoeksprogramma 2022

In 2022 geeft de RKC prioriteit aan de afronding van lopende onderzoeken, aangezien de coronacrisis nog steeds actueel is en -net als in 2021- de ambtelijke organisatie beperkt beschikbaar is om mee te werken aan onderzoeken. Daarnaast vinden in 2022 de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Om die reden heeft de RKC voor een aantal politiek neutralere onderwerpen gekozen.

In de RKC-vergadering van 4 november 2021 heeft de RKC op basis van de criteria zoals opgenomen in de Verordening op de rekenkamercommissie, de volgende mogelijke onderwerpen geselecteerd voor onderzoek in 2022, naast de lopende onderzoeken naar Veiligheidsbeleid en het opvolg onderzoek Informatiebeveiliging:

- kaderstellende rol van de gemeenteraad bij beleid en grote projecten
- opvolg onderzoek naar de inzichtelijkheid van begrotings- en verantwoordingsstukken

Bovenstaande mogelijke onderzoeksonderwerpen zijn op 25 november 2021 door de voorzitter van de RKC aan de commissie Bestuur voorgelegd. De commissie kon zich vinden in de gekozen onderwerpen. Door de commissie is gevraagd ook een opvolg onderzoek te doen naar het gebruik van de geheimhoudingsbepalingen.

In haar vergadering van 15 december 2021 heeft de RKC het onderzoeksplan, inclusief het opvolg onderzoek naar het gebruik van de geheimhoudingsbepalingen vastgesteld.

Voor het doen van deze onderzoeken heeft de RKC een budget van € 53.200,--.

4.8 Vergaderingen

In 2020 is de RKC zevenmaal in vergadering bijeen geweest. Deze vergaderingen hebben vanwege de beperkingen als gevolg van corona veelal digitaal plaatsgevonden.

4.9 Rooster van aftreden

André Timmerman is in de raadsvergadering van 26 januari 2021 herbenoemd als extern lid van de RKC voor een tweede termijn van vier jaar.

Fiona Buruma was inmiddels gedurende 8 jaar voorzitter van de RKC. Zij trad in het voorjaar van 2021 af, aan het eind van de maximale benoemingsduur van twee maal vier jaar.

Nils Nijdam is derhalve in de raadsvergadering van 13 april 2021 benoemd als voorzitter van de RKC binnen zijn tweede termijn van vier jaar.

Paul Zevenbergen is in de raadsvergadering van 7 juli 2021 benoemd als extern lid van de RKC voor een eerste termijn van vier jaar.

De interne leden, Petra Scheffers-van der Lelij en Peter Duijsens, zijn benoemd voor de duur van de huidige raadsperiode tot 16 maart 2022.

Leden	N. Nijdam (voorzitter)	F. Buruma (ex-voorzitter)	A.W. Timmerman (extern lid)	R.P. Zevenbergen (extern lid)	P. Scheffers- van der Lelij, (intern lid)	P.J.L.J. Duijsens (intern lid)
Benoeming	13-9-2016	23-4-2013	24-1-2017	7-7-2021	15-5-2018	15-5-2018
Herbenoeming	13-9-2020	21-3-2017	21-1-2021	7-7-2025	n.v.t.	n.v.t.
Uiterste datum van aftreden	13-9-2024	23-4-2021	24-1-2025	7-7-2029	installatie nieuwe raad 2022	installatie nieuwe raad 2022

5 Financieel overzicht

Tot slot van dit verslag het financiële overzicht over 2021 (bedragen ex BTW).

Omschrijving	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Uitbesteding van onderzoeken	€ 53.200,--	€ 47.100,--	€ 6.100,--
Planning en begeleiding van de onderzoeken	€ 16.800,--	€ 6.774,--	€ 10.026,--
Contributie NVR		€ 955,--	€ 955,-- -/-
Vergaderkosten		€ 730,--	€ 730,-- -/-
Totaal (overschot)	€ 70.000,--	€ 55.559,--	€ 14.441,--

Het overschot is teruggevloed naar de algemene reserve van de gemeente.

Dit is een uitgave van de Rekenkamercommissie Westland.

Voor meer informatie over de inhoud van dit verslag of de Rekenkamercommissie Westland in het algemeen, kunt u contact op nemen met de secretaris van Rekenkamercommissie Westland, Kees de Weerd.

Griffie gemeente Westland,

Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk.

T: 0174 – 673 076

F: 0174 – 673 031

E: CldWeerd@gemeentewestland.nl

I : www.gemeentewestland.nl